

Videnscenter
om handicap

HVORDAN BLIVER MUSEER FOR ALLE?

En undersøgelse af danske museers arbejde med at skabe gode rammer for deltagelse i museumsoplevelser for gæster med handicap

Februar 2026

Anna Mølmer Jensen

TAK

Tak til alle museer, som har medvirket til undersøgelsen ved at besvare vores spørgeskema. En særlig tak rettes til de syv museer, som har stillet op til interview og åbent og ærligt delt deres vigtige viden og perspektiver.

Ballerup Museum

Sagnlandet Lejre

Østfyns Museer

Fregatten Jylland

Ny Carlsberg Glyptoteket

Ribe Kunstmuseum

Museum for Papirkunst

INDHOLD

1	Indledning	s. 4
2	Fremgangsmåde	s. 5
3	Begrebsafklaring	s. 6
4	Resumé af undersøgelsen	s. 7
5	Gevinster ved deltagelsen af museumsgæster med handicap	s. 8
6	Fremmende faktorer for deltagelse af museumsgæster med handicap	s. 12
7	Museers udfordringer og dertilhørende anbefalinger	s. 18
8	Hjælp og vejledning efterspurgt af museer	s. 30
9	Samlede anbefalinger	s. 33
10	Referencer	s. 35

1. INDLEDNING

Videnscenter om handicap arbejder for at skabe øget deltagelse og et aktivt liv for mennesker med handicap. Det er med afsæt i, at deltagelse i samfundets fællesskaber er en del af svaret på det gode liv. Museer er et område, Videnscenter om handicap tidligere kun har berørt sporadisk, og som vi finder vigtigt at sætte større fokus på.

Danmark er blandt de lande, hvor befolkningen bruger museer mest (Eurostat, 2024). Samtidig deltager mennesker med fysiske og psykiske handicap markant mindre i kulturlivet end mennesker uden handicap. Der er således både et ønske om og et behov for museumsoplevelser, som flere kan deltage i.

Én ud af fire med et større handicap deltager aldrig i kulturlivet.

Én ud af 20 uden et handicap deltager aldrig i kulturlivet.

(Amilon & Østergaard, 2023)

Museer har som dannelsesinstitutioner et grundlæggende ønske om at være for alle, og mange arbejder allerede med at imødekomme forskellige behov. Alligevel eksisterer der fortsat væsentlige barrierer for, at danske museer reelt har rammer og aktiviteter, alle kan deltage i.

Formålet med denne rapport er derfor at undersøge danske museers arbejde med at skabe gode deltagelsesmuligheder og museumsoplevelser for mennesker med handicap. Analysen belyser både fremmede faktorer og barrierer og munder ud i anbefalinger til, hvordan museer og andre kulturaktører kan styrke tilgængelighed og deltagelse. Undersøgelsen bygger videre på Videnscenter om handicaps vidensoverblik (Jensen, 2025) og analyserer egne data fra spørgeskemaundersøgelse og interviews. Igennem rapporten fremgår direkte citater fra interviews med museumsdirektører og medarbejdere.

“Vi står med den her åndsvage bygning, og vi ved det godt. [...] Vi prøver ligesom bare at tage ansvaret for det og sige højt, at det også er pisse åndsvagt, at det er sådan her.”

“Jeg er kunsthistoriker, jeg ved ikke en kæft om hverken angst eller stress eller demens.”

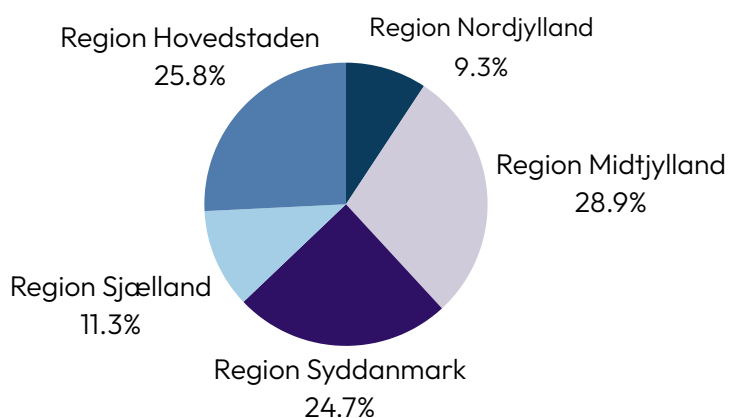
2. FREMGANGSMÅDE

Denne analyse bygger på en spørgeskemaundersøgelse af danske museer og interviews med medarbejdere og ledere på syv museer rundt i landet.

2.1 Spørgeskemaundersøgelse

Et online spørgeskema med 12 spørgsmål om museers arbejde med tilgængelighed for mennesker med handicap blev sendt ud i oktober 2025. Spørgeskemaet blev sendt til 273 museer og 506 forskellige mailadresser. I alt har 97 svaret, hvilket giver en svarprocent på 19 %, som vi vurderer, er tilfredsstillende. De 97 respondenter er ikke repræsentative for alle museer i Danmark, men giver et væsentligt indblik og overblik over tilgængelighedsdagsordenen på danske museer.

Spørgeskemaet vurderes at have en god geografisk spredning i respondenter.

2.2 Interviews

Der er foretaget interviews med syv museer, som varierer i museumstype, størrelse og geografisk placering. Interviewene har varet i gennemsnit en time og er foregået ude på museerne ledsaget af observation.

Ballerup Museum

Sagnlandet Lejre

Østfyns Museer

Fregatten Jylland

Ny Carlsberg Glyptoteket

Ribe Kunstmuseum

Museum for papirkunst

3. BEGREBSAFKLARING

3.1 Handicap

Der findes forskellige definitioner på, hvad et handicap er. I Danmark anvender vi ofte en relationel handicapforståelse, hvor handicappet opstår i mødet mellem funktionsnedsættelsen og samfundets barrierer. Mennesker er således ikke deres handicap, men handicappet kan opstå, når omgivelserne og samfundet ikke imødekommer eller er tilpasset den pågældende funktionsnedsættelse.

Når vi, i undersøgelsen har spurgt til typer af handicap, har vi anvendt denne opdeling:

- Kognitiv (fx autisme, ADHD/ADD, medfødt eller erhvervet hjerneskade)
- Psykisk (fx angstlidelse, depression, personlighedsforstyrrelser mv.)
- Sensorisk (fx syns- eller hørenedsættelse mv.)
- Fysisk (fx medfødt eller erhvervet hjerneskade, muskelsvind, rygmarvsbrok, amputation mv.)
- Udviklingshandicap (fx Downs syndrom)
- Kronisk sygdom (fx astma, allergi, type 1-diabetes, epilepsi, organsygdom, børnegigt, mv.)

3.2 Museer

Når vi i denne rapport skriver museer, henviser vi både til klassiske kunst-, kultur- og naturhistoriske museer og museumslignende institutioner så som videnspædagogiske aktivitetscentre, akvarier, kunsthaller mm.

3.3 Tilgængelighed og deltagelse i museumsoplevelsen

Tilgængelighed forstår vi i denne rapport som, at museet giver muligheder for at deltage ligeværdigt som gæst. Den ligeværdige oplevelse er både betinget af fysiske forhold, formidling af information og indhold, wayfinding/orientering etc. Rapporten fokuserer derved på mere og andet end blot den fysiske adgang til museer. Da tilgængelighed ofte læses som fysisk tilgængelighed, bruger vi i højere grad begrebet deltagelse til at beskrive det at kunne indgå i museumsoplevelsen som gæst.

4. RESUMÉ AF UNDERSØGELSEN

Dette kapitel giver et overblik over undersøgelsens resultater, herunder gevinster for gæster og medarbejdere, de væsentligste fremmende faktorer og udfordringer i arbejdet med at skabe museumsoplevelser for gæster med handicap. For et overblik over rapportens anbefalinger henvises til kapitel 9: Samlede anbefalinger.

4.1 Gevinster ved deltagelse af museumsgæster med handicap:

- Museer kan give gæster med handicap oplevelser af ro, fordybelse, styrket selvtillid og fællesskab.
- Medarbejdere oplever motivation, meningsfuldhed og læring i arbejdet med gæster med handicap.

4.2 Fremmende faktorer for deltagelse af museumsgæster med handicap:

- Samarbejdet og mødet med mennesker med handicap giver øget forståelse for barrierer og stærk motivation for at udvide deltagelsesmuligheder på museet.
- Samarbejde med fagprofessionelle på handicapområdet understøtter opbygning af viden og udvikling af særlige forløb.
- De ansattes engagement og pædagogiske kompetencer er afgørende.
- Gæster med handicap som en del af det strategiske og ledelsesmæssige fokus styrker systematisering af indsatser.

4.3 Museers udfordringer at skabe rammer for gæster med handicap:

- Synlighed: Museer vil gerne informere grundigere om muligheder og begrænsninger
- Tilpasninger: Særlige forløb er gode, men grundydelsen er svært at tilpasse til alle.
- Adgangsforhold: Der er ofte ikke samme adgang for alle. Tryk adgang sikres gennem godt værtskab. Der kan være en vilkårlighed i personalet.
- Ressourcer: Mange forhold gør et museumsbesøg energikrævende.
- Relationer: Museer varierer i personalets rolle og fokus.

4.3 Hjælp og vejledning efterspurgt af museer:

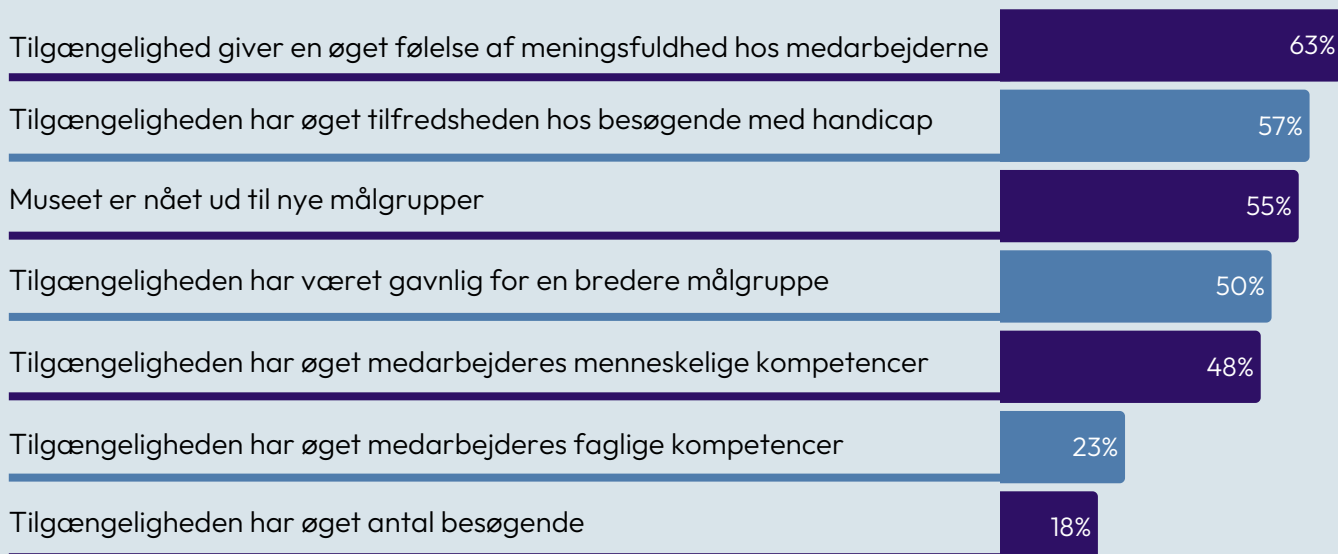
- Viden og værktøjer i form af bl.a. anvendelige guides og kort information
- Hjælp til at komme i kontakt med målgrupper med handicap og til at synliggøre tilbud
- Netværk med andre museer
- Ekstern sparring og blik på museet til at skabe overblik over museets tilgængelighed

Kapitel 9 'Samlede anbefalinger' illustrerer undersøgelsens 10 centrale anbefalinger til, hvordan museer kan skabe gode rammer for gæster med handicap.

5. GEVINSTER VED DELTAGELSE AF MUSEUMSGÆSTER MED HANDICAP

Der kan være mange gevinster for både mennesker med handicap og museernes medarbejdere ved at have et skærpet fokus på at skabe gode deltagelsesmuligheder for alle. I det følgende præsenteres de største gevinster for gæster og medarbejdere, som skinner igennem i spørgeskemaet og interviews.

Hvilke positive effekter har jeres arbejde med tilgængelighed medført?

På baggrund af spørgeskema og interview gennemgås følgende temaer nedenfor: oplevelsen af, at handicap og sygdom ikke fylder på museet, museers særlige ro, gæsters oplevelse af selvtillid og fællesskab og medarbejderes oplevelse af meningsfuldhed i arbejdet med gæster med handicap.

5.1 Der opleves ikke et handicap

I flere interviews beskriver museumsmedarbejdere, at fordybelsen i udstillingerne kan skabe en ramme, hvor gæsters handicap eller sygdom ikke fylder. Flere museer beretter fx om, at gæster med demens liver op og får minder og sprog aktiveret i mødet med museet. Tilsvarende oplevelser findes hos museer med gode rammer for børn og voksne med adfærdsforstyrrelser eller udviklingshandicap. Når de bliver opslugte af en aktivitet, stiger deltagelsen og modet til at være med i endnu mere.

Dette betegnes i forskningen som 'absent body'; en tilstand hvor kroppen er fraværende, når ens opmærksomhed er på verden og ens deltagelse i verden. Begrebet står i modsætning til 'disabling moments', hvor den kontekst, man er i, tydeliggør ens begrænsninger (Lingsom, 2012). Det understøtter kernen i det relationelle handicapbegreb; at handicappet opstår i mødet med barrierer i samfundet.

“

”Fx har vi en bollesprøjte, som man lavede kødboller med. Og den er der mange, der har brugt i husholdningen. Der har jeg stået med en kvinde, som ikke sagde så meget, men hun lyste op, da hun så den og blev rigtig glad. Så tog jeg den op og trak den ud, og så gjorde hun sådan her med hånden, som at man skar de der boller én efter én.”

5.2 ”De skal komme herind, der er så roligt”

Noget af det, museerne kan, er at give en særlig ro. Det gælder både kunstmuseerne med deres flotte sale med rum til fordybelse og de kultur- og naturhistoriske museer med store udendørsarealer, fysiske aktiviteter og højt til himlen.

”Når man taler om unges mistrivsel og børns mistrivsel, så tænker jeg i hvert fald hele tiden på - de skal komme herind, der er så roligt.”

”

Flere museer oplever at mennesker, som ellers kan have svært ved at falde til ro, falder til ro i mødet med museet og personalet. Det er betinget af, at medarbejdere møder gæsten og kan lave de tilpasninger, der skal til for at vedkommende kan trives.

“

”Så det der med at involvere den besøgende med særlige behov eller udfordringer i nogle medarbejdere på stedet, som vedkommende kender rigtig godt, giver også sådan en ro og en tryghed, som gør at gæsterne bliver lidt længere. For normalt var vedkommende kørt ud efter et kvarter.”

5.3 Selvtillid og fællesskab

I interviews gives flere eksempler på, at museer lykkes med at give besøgende med forskellige udfordringer succesoplevelser. Det kan være ved at lave og udstille sin egen kunst, være med til at bygge en båd eller grutte korn. Det er især gennem særligt tilrettelagte forløb, at museerne er i stand til at skabe de oplevelser af mestring og af fællesskab.

”Hvis du har en med autisme eller på spektret, så kan du se, de sidder med hættten på i hjørnet, når de kommer. Og så langsomt på lejrskole (tilbud for skoleklasser på museet), så ryger hættten lidt op. Så de får det der mod langsomt.”

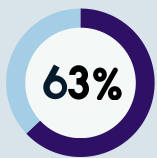
For borgere med demens kan det at få aktiveret et sprog og nogle minder gennem museets indhold også give en styrket fællesskabsfølelse ved at kunne indgå i samtalen. Det kan også være en værdifuld oplevelse af fællesskab bare det at være uden for plejehjemmet og deltage i samfundet på en anden måde.

”Det at man kan fortsætte det almindelige liv længere tid, som man er vant til, selvom man bor på plejehjem og ikke kan huske. Og derudover bringer det erindringerne frem, så man kan tale med andre mennesker, selvom man ikke siger så meget. Og så giver det oplevelser i fællesskab. Med de andre og personalet, som også får mulighed for at tale med beboerne på andre måder.”

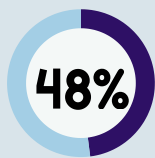

5.4 Meningsfuldt og berigende for medarbejdere

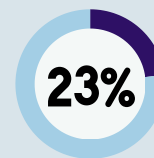
Det er ikke kun de besøgende med handicap, som får noget ud af oplevelsen, det er i høj grad også lærerigt og berigende for museumsmedarbejdere. Det skinner igennem både i spørgeskemaundersøgelsen og i interviews.

Tilgængeligheden giver en øget følelse af meningsfuldhed hos medarbejdere.

Tilgængeligheden har øget medarbejderes menneskelige kompetencer.

Tilgængeligheden har øget medarbejderes faglige kompetencer.

Museumsmedarbejdere fortæller om at blive dygtigere formidlere i mødet med mennesker med særlige behov, blive mere rummelige – både som menneske og som kollega, og finde stor motivation, stolthed og meningsfuldhed i at være en del af en arbejdsplads, som tager et socialt og medmenneskeligt ansvar.

”At det også giver en stolthed over at være ansat et sted, hvor vi faktisk prioriterer de ting. Og det at få noget, som også kan bidrage til det interne sammenhold også i organisationen, at det er noget, vi gør sammen. Og så i det hele taget at sige, at det ikke bare er ift. vores gæster, at vi skal rumme mangfoldighed. Man kan også være medarbejder på mange forskellige måder.”

”Vi får enormt mange gaver ved at beskæftige os med specialskoler, [...] og ved du hvad, de fleste mennesker har brug for ro nogle gange. Eller brug for nærvær eller brug for sanselighed. Så jeg synes, der er rigtig meget af det, der pibler ned i vores praksis, som vi tager med os og også kan bruge på alle mulige andre.”

6. FREMMENDE FAKTORER FOR DELTAGELSE AF MUSEUMSGÆSTER MED HANDICAP

Spørgeskemaundersøgelsen viser, at tilgængelighed for gæster med handicap er et emne, langt de fleste museer drøfter. Det varierer, hvor meget museer arbejder med tilgængelighed, men der tegner sig et billede af, at det er et emne, stort set alle museer beskæftiger sig med. Det er et vigtigt skridt i retning af, at museer kan blive tilgængelige og inkluderende for flere målgrupper.

93 %

har internt drøftet behovet for at styrke tilgængeligheden.

53 %

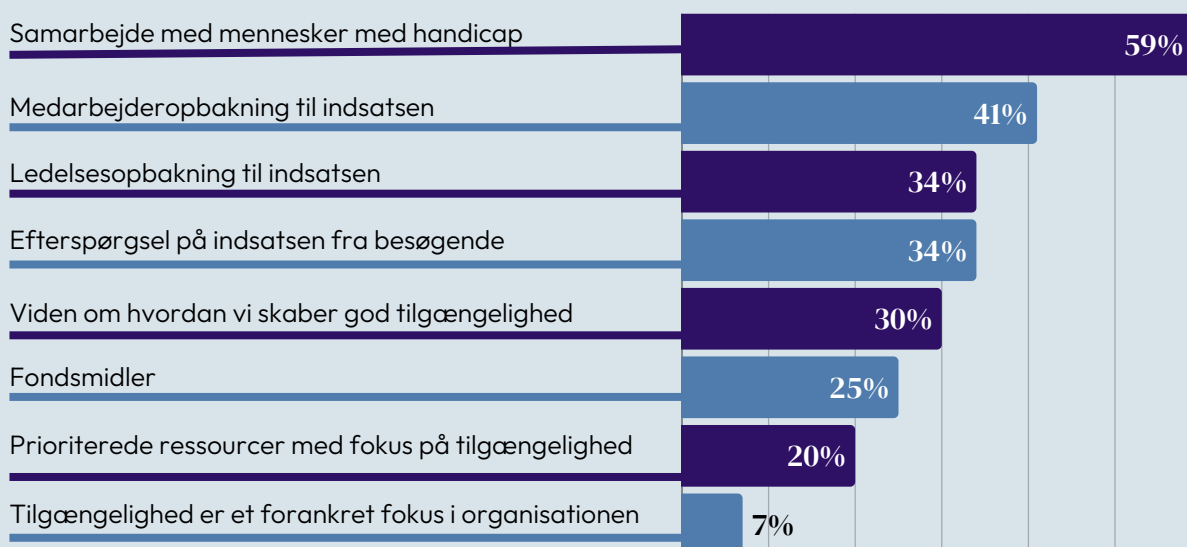
oplever i høj/meget høj grad et behov for at styrke tilgængeligheden.

Hvilken beskrivelse passer bedst på jeres museum?

I spørgeskemaet fremhæves samarbejde med mennesker med handicap, medarbejderopbakning og ledelsesopbakning som de hyppigst valgte fremmende faktorer.

Hvad gjorde en positiv forskel i jeres arbejde med tilgængelighed? (Vælg op til 3)

På baggrund af både spørgeskema og interviews er de fire nedenstående temaer udvalgt som de væsentligste forhold i at fremme deltagelsen for museumsgæster med handicap. De fire faktorer er på hver sin måde med til at opbygge viden og kompetence på museet, hvilket også er en vigtig fremmende faktor. De fire temaer udfoldes i næste afsnit.

Samarbejde med mennesker med handicap

Samarbejde med kommune og fagfolk

Ansattes drivkraft

Strategisk forankring

6.1 Samarbejdet og mødet med mennesker med handicap

Det kan være mødet med enkelte gæster, som gør et indtryk og giver blod på tanden til at gøre mere for gæster med handicap.

“Ift. besøgende med synlige eller usynlige handicap er vi blevet inspireret rigtig meget af en gruppe gæster. En familie, som har et barn, som har en udviklingsforstyrrelse, som gør, at vedkommende er stærkt udfordret på sin energi. [...] Og det har egentlig givet os inspiration til, at vi kan godt gøre mere og også lave flere strukturerede forløb for børn og unge, som har usynlige handicap.”

Der ses også en klar tendens i interviews og spørgeskemaets åbne svar til, at erfaringen og øvelsen i at lave forløb for mennesker med forskellige handicap samt oplevelsen af at gøre en forskel for deltagerne giver motivationen til at fortsætte og udvikle flere forløb eller tiltag.

”Fx de sårbare grupper nu, udviklingshæmmede. Det er jo sådan set affødt af, at vi havde så meget succes med det første projekt med de ældre.”

Flere museer har desuden formaliserede samarbejder med handicaporganisationer eller med bestemte gæster med handicap, som inddrages og spørges til råds, når der skal udvikles nyt.

”Der har vi haft de lokale handicaporganisationer forbi, fordi vi skulle lave nye stier. Og det blev faktisk sådan, som de havde foreslået. Og det var en anden løsning, end vi selv havde tænkt. [...] Det er jo bare en kæmpe øjenåbner at have folk i kørestole med rundt. Hvor man ser, at der er bare barrierer næsten alle steder. Og det kan vi helt klart gøre endnu bedre.”

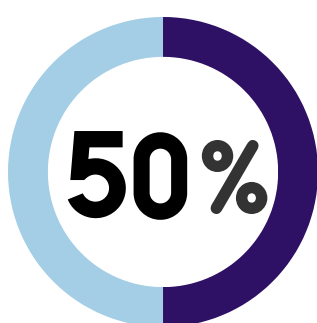
”Det er super dejligt at have en fokusbruger i kørestol, der både interesserer sig for vores arbejde, men som samtidig forstår vores rammevilkår. Det gør, at vi får nogle helt jordnære og konstruktive samtaler. [...] Det er bare en supergod måde og meget motiverende for begge parter.”

Et museum nævner også fordelene ved at have en mangfoldig medarbejdergruppe med forskellige handicap repræsenteret. Derved er der mulighed for en intern læring på tværs.

”De kommer også med input til ting, hvor nååå ja. Fordi de kan forklare, jeg ved godt, hvorfor det skete, for sådan har jeg det også. Aah, hvad skal jeg så gøre næste gang?”

Spørgeskemaundersøgelsen viser, at halvdelen af de adspurgte museer endnu ikke har samarbejdet med mennesker med handicap i planlægningen af udstillinger. Der er derved et potentiale for mange i at øge inddragelsen af mennesker med handicap og høste flere af de positive erfaringer, som museerne her fortæller om.

6.2 Samarbejde med kommune og fagfolk på handicapområdet

Flere museer nævner i interviews samarbejdet med den pågældende kommune som vigtigt. Museer, som er kommunaltejede, er afhængige af kommunens godkendelse til alt, der berører bygningerne. Flere museer samarbejder desuden med kommunen om finansiering af projekter og sociale indsatser, såsom Kultur på recept^[1]. Der er i øvrigt mange museer, som samarbejder med kommunens skoler ifm. aktiviteter for skoleklasser. Flere museer fortæller desuden om at få god hjælp og sparring fra kommunens demenskoordinator og ældrechefer i forbindelse med at lave arrangementer for ældre med demens.

Samarbejdet med kommunen og de kommunale fagfolk på handicapområdet kan derved både give viden, kontakter og til tider godkendelser og finansiering. Hvor meget tilgængelighed og inklusion af mennesker med handicap og sygdom fylder i den pågældende kommunens prioritering har således stor betydning for, hvordan museer hjælpes på vej i den dagsorden.

1. Kultur på recept var et puljeprojekt fra 2016 til 2019, hvor borgere med stress, angst og depression kunne deltage i et 10-ugers forløb med kulturaktiviteter (sst.dk)

6.3 De ansattes drivkraft

Medarbejderes og lederes motivation og vedholdenhed er afgørende for at skabe bedre rammer for gæster med handicap på landets museer. I spørgeskemaundersøgelsen svarer 54 %, at ledelses- og medarbejderopbakning har gjort en positiv forskel i arbejdet med tilgængelighed.

På flere museer, det kan både være store og små, er tiltag ift. gæster med handicap udpræget personbårne.

”Det er personbåret ind i huset. Der er ligesom én, der har noget med sig og stiller nogle spørgsmål.”

Udover vedholdenhed og motivation er medarbejderes pædagogiske tilgang og personlighed også en fremmede faktor for at skabe gode museumsoplevelser for gæster med handicap. Det er ikke ensbetydende med, at et museum nødvendigvis skal have pædagogisk personale ansat. De evner, der fremhæves i interviewene, er særligt at være rolig, tålmodig, tydelig og nærværende i mødet med gæster.

”Vi har medarbejdere, som har den ro og tålmodighed og evne til at gentage ting. De er opmærksomme på, hvordan de modtager gæsten, og om gæsten forstår, hvad der bliver sagt og i det hele taget er godt tilpas.”

Motivationen for at skabe gode rammer for alle på museerne knyttes i samtalen med museumsmedarbejdere desuden ofte sammen med museernes indhold. Det er det produkt eller den historie, som de brænder for, som giver tilskyndelsen til at formidle det for flere.

”Det er danmarkshistorie, man skriver her, og hvis man hævder, at man gør det, så skal den historie selvfølgelig være tilgængelig for alle.”

6.4 Rammer for deltagelse som en del af strategien

For at sikre, at de gode tiltag for gæster med handicap bliver forankrede og sat i system, er det vigtigt, at dagsordenen er en del af strategien og det ledelsesmæssige fokus i hverdagen.

I spørgeskemaundersøgelsen fremgår tilgængelighed ikke som en integreret del af mange museers strategi. 18 % svarer, at tilgængelighed er en del af deres strategi. Der er derved en stor andel museer, som endnu ikke har gæster med handicap som et tydeligt strategisk fokus. Når respondenter med positive erfaringer med tilgængelighed spørges til, hvad der gjorde en positiv forskel, peger 50 % på forhold relateret til strategisk forankring: ledelsesopbakning, prioriterede ressourcer til tilgængelighed og tilgængelighed som et forankret fokus i organisationen. Desuden svarer 47 % af respondenterne, at de gerne vil arbejde med mål og handleplaner fremadrettet for at styrke tilgængeligheden. Der er således både interesse i at få tilgængelighed mere ind i strategien og tegn på, at det gør en forskel.

I interviews fremgår den strategiske forankring ofte implicit. Af museer, som arbejder meget med gæstegrupper med handicap opleves det som en naturlig del af arbejdet og museets identitet, snarere end indsatser som følge af en strategi. Den strategiske forankring kan her ses som et ledelsesfokus, der er blevet en del af museets værdigrundlag. Det gør en stor forskel, hvilket værdigrundlag og strategiske fokus et museum er etableret ud fra. Eksempelvis kan det at være etableret som 'attraktion' frem for 'museum' betyde, at der ikke er de samme krav til historisk bevaring, hvorved man lettere kan skabe fysisk adgang.

Museer er etableret med forskellige vilkår for at give gode oplevelser til museumsgæster med handicap. Vores undersøgelse peger imidlertid på, at det er muligt at skabe kulturelle og strategiske forandringer. Det kræver en fokuseret indsats, som på nogle museer indeholder de nedenstående tre elementer:

Workshops for alle medarbejdere til at skabe en fælles forståelse for emnet

Eksterne konsulenter til at pege på udviklingspotentialer

Interne koordinatore med ansvar for at følge op

7. MUSEERS UDFORDRINGER OG DERTILHØRENDE ANBEFALINGER

Dette kapitel gennemgår hvilke udfordringer, museerne i undersøgelsen oplever ift. at skabe gode rammer for deltagelse, og hvilke anbefalinger disse udfordringer og barrierer kalder på. Hvert delafsnit munder ud i en oversigt over barrierer og anbefalinger.

For at nå hele vejen omkring de væsentligste faktorer for deltagelse i et museumsbesøg bruges modellen 'deltagelsesstjernen', som er udviklet og gennemprøvet af Videnscenter om handicap (Andersen, 2023). Kapitlet struktureres derfor ud fra deltagelsesstjernes fem hjørner: synlighed, tilpasninger, adgangsf forhold, ressourcer og relationer.

7.1 Synlighed

Synlighed henviser til, at forskellige tilbud, muligheder og begrænsninger kommunikeres tydeligt til målgruppen.

Museerne er generelt meget bevidste om at informere om de fysiske begrænsninger på hjemmesiden. I spørgeskemaet svarer 63 %, at de har arbejdet med deres informationer på hjemmesiden om tilgængelighed. Det er dog kun 13 %, som angiver, at deres hjemmeside er tilgængelig for skærmlæser ifølge WCAG 2.0-standarden. Spørgeskemaet viser også, at 45 % af respondenterne gerne fremadrettet vil arbejde med deres informationer på hjemmesiden om tilgængelighedsforhold.

Flere af museerne oplever, at informationerne på hjemmesiden er med til at sikre imod skuffelser:

”Det er ligesom sådan en ramme, vi har. Den kan vi ikke rigtig forandre. Men vi kan forklare, så folk på forhånd er vejledt og ikke får en dårlig oplevelse.”

Museerne vil gerne blive bedre til ikke kun at varsle om begrænsningerne, men også synliggøre de muligheder og tilbud, de ligger inde med for gæster med handicap. Interviewene viser, at mange museer kan være fleksible og skræddersy tilbud til gæster, der henvender sig med særlige behov. Der kan ændres på åbningstider, genstande kan tages ud og røres ved, lyd og lys kan slukkes for. Det er imidlertid ofte først, når gæsten har henvendt sig eller er på museet, at de muligheder bliver tydelige og synlige.

”Det er en af de lidt lavthængende frugter egentlig, hvor selvfølgelig kan man sige, ja, vi kunne udvikle alle mulige ekstra ting, men i første omgang kunne vi bare sørge for at være tydelige omkring de ting, vi har.”

Der ligger en kommunikationsopgave i at synliggøre, at man er et sted, hvor mennesker med forskellige særlige behov kan trives – for at disse gæster har mod på at komme ind på museet. Det er en opgave flere af museerne er bevidste om, men ikke er nået ret langt med. Som museum kræver det både et overblik over, hvilke forhold som er relevante at oplyse om for gæster med handicap, og hvilke tilbud og muligheder for gæster med særlige behov museet har.

Nogle museer vil gerne eller arbejder allerede med at illustrere gode cases og gæsteoplevelser på sociale medier. Ét museum fortæller, at de har haft etiske overvejelser om, i hvor høj grad de på sociale medier kan promovere sig på gæster med særlige behov. Der kan risikoen dog være, at man slet ikke kommunikerer om mulighederne, og at nogle gæster ikke bliver klar over, at museet er et sted, de kan føle sig velkomne.

Barrierer ift. synlighed:

- Der kan mangle et overblik over behov hos gæster med handicap og et overblik over egne forudsætninger for at møde disse behov.
- Der kan være etiske overvejelser, som spærrer for synliggørelse og kommunikation.
- Det kræver tid og planlægning at forbedre synligheden.

Anbefalinger ift. synlighed:

- Sørg for at have en hjemmeside, som både er overskuelig og tilgængelig for skærmlæsere [1].
- Informér om alle forhold fra museumsbesøgets start til slut: parkering, indgang, billetkøb, toiletforhold, café, siddepladser, wayfinding, formidling i udstillingen og andet af relevans. Det kan evt. være en video eller fotos, der tager gæsten gennem besøget.
- Informer om museets muligheder for tilpasninger og gode erfaringer i at møde gæsters særlige behov.

[1] Læs mere på: Kommunernes Landsforening. (2025). Webtilgængelighed. Ramme og vejledning. <https://rammearkitektur.kl.dk/videncenter/viden-og-vaerktoejer/webtilgaengelighed/vejledninger-og-vaerktoejer>

7.2 Tilpasninger

Tilpasninger indebærer, at forhold og aktiviteter på museet bliver tilpasset, så alle har mulighed for at deltage og få et tilfredsstillende udbytte af besøget.

Der er stor forskel på, hvilke tilpasninger museer arbejder med i forbindelse med hhv. særlige forløb og det almene museumsbesøg.

7.2.1. Tilpasninger af særlige forløb

Flere museer har mulighed for og gode erfaringer med at lave skræddersyede tilbud til grupper med særlige behov, når de bliver kontaktet på forhånd. Der kan være mulighed for at vise gruppen rundt uden for normal åbningstid, udvælge de aktiviteter, som interesserer gruppen, tilpasse formidlingens tempo, inddrage ting til berøring, dufte og smage og tilpasse pauser og øvrige sanseindtryk, såsom brug af lyd og lys i udstillinger. Museums personale er som oftest ikke pædagogisk uddannet. Det kan derved for nogle føles som at begive sig ud på dybt vand at prøve at gøre noget særligt for mennesker med handicap.

“Når jeg læser om andre museers projekter, tænker jeg hver gang, woow, det kræver også bare en faglighed. Altså, jeg er kunsthistoriker. Jeg ved ikke en kæft om hverken angst eller stress eller demens. Og det med at skulle give mig i kast med den type af brugere kan jeg godt mærke for mig, det ville jeg føle mig utryk ved. Fordi jeg ikke ved noget om det.”

Den manglende viden og erfaring med mennesker med handicap kan også skabe en berøringsangst hos medarbejdergruppen og en frygt for at bringe sig selv og gæsterne i en situation, man ikke kan håndtere. Måden, museer opnår viden om og erfaring med museumsgæster med handicap, er især gennem samarbejde med de fagprofessionelle omkring målgruppen. Det kan være kommunens demenskoordinator og lærere og pædagoger fra specialskoler.

Museer har gode erfaringer med de skræddersyede forløb, men oplever, at det tager mange medarbejderkræfter at bygge samarbejdet op med relevante målgrupper. Forløbene kræver desuden en bedre normering af medarbejdere, og flere museer afholder forløbene gratis, hvorved det bliver en ressourcetung aktivitet.

7.2.2 Tilpasninger af det almene museumsbesøg

I interviewene fremgår det, at det i den almene museumsoplevelse er sværere at lave lige så mange tilpasninger. Her kan museer opleve at skulle afveje forskellige behov, når nogle tilpasninger kan opleves som gående imod andre behov. Fx hvor mange lydeffekter og spænding, der skal være på museet, versus hvor roligt og forudsigeligt besøget skal være.

”De her kuraterede forløb, dem synes jeg, vi har ret godt styr på. Det er mere det her med, hvis der kommer nogle enkelte borgere, som gerne vil på museum. Det er sværere at sikre, at alle de får en god oplevelse.”

”

Nogle museer har forskellige hjælpemidler, man kan låne, fx særlige handsker man kan bruge til at røre ved skulpturer, teleslynge, rollatorer eller stok.

Det kan også være hjælp til at tilpasse besøget bedst muligt gennem vejledning om, hvilke dele af museet, der er relevante for én og tilbud om at komme ud med genstande, som måske står et utilgængeligt sted.

At formidle museets indhold på forskellige måder (letforståelig tekst, lyd, film, taktile elementer) i udstillingerne kan gøre det almene museumsbesøg mere åbent for gæster med forskellige handicap. I spørgeskemaet svarer 51 %, at de har arbejdet med forskellige former for formidling for at styrke tilgængeligheden, og 56 % ønsker at arbejde med det fremadrettet.

Interviewene viser, at der på mange museer er en helt fast procedure, når der kommer en gæst med et bevægelsehandicap. Gæsten bliver vejledt om, hvilke dele af museet, der er tilgængelige og bliver evt. fulgt rundt. De tilpasninger og vejledninger, som er mulige for gæster med andre typer handicap, fx syns- eller hørehæmning eller bærere af Solsikkesnoren, er typisk ikke sat lige så godt i system.

”

”Så har vi egentlig længe haft nogle små tiltag ift. blinde eller folk med synshæmning ift., vi har sådan, at man kan låne handsker og mærke på skulpturer. [...] Det er noget, som har eksisteret, men som jeg føler ikke rigtig er integreret, der hvor vi er nu. [...] Der er ligesom et eller andet, okay, hvordan kommer man i kontakt med den her gæst, der kunne have glæde af det her tilbud. Og hvem i hele vagtgruppen ved så, hvor tingene er?”

Barrierer ift. tilpasninger:

- Museer kan mangle viden om mennesker med handicap.
- Skræddersyede forløb tager mange ressourcer.
- Tilpasninger til nogle behov kan gå imod nogle andre behov.
- Museer kan mangle et overblik og system over mulige tilpasninger.

Anbefalinger ift. tilpasninger:

- Skab overblik over hvilke muligheder, der er for tilpasninger og gør det en del af arbejdsgangen.
- Find tilpasninger som er mulige og overkommelige. Fx rolige åbningstider, let formidling, guide til at se det vigtigste på 30 min etc..
- Se det som en vifte af tilbud, som giver flere muligheder for deltagelse. Ikke alt behøver tilgodese alle.

7.3 Adgangsforhold

Adgangsforhold omhandler, hvorvidt alle både kan og tør komme ind på museet og deltage i de dele af museumsoplevelsen, de ønsker.

7.3.1 Fysisk adgang

Mange museer har især fokus på den fysiske adgang for mennesker med bevægelseshandicap. Det kan også være dér, museer kan være mest udfordrede. Spørgeskemaet viser, at 78 % har arbejdet med den fysiske adgang, og 44 % vil gerne arbejde med det fremadrettet. Fredede eller bevaringsværdige bygninger gør det ikke umuligt at arbejde med den fysiske tilgængelighed, men det er en væsentlig barriere. Ved historiske bygninger og landskaber må hensynet til at bevare det historiske miljø ofte vejes op imod hensynet til tilgængelighed. Det betyder også, at ramper, lister, håndtag etc., skal have det rette historiske udseende.

Mange museer har ramper, lifte eller elevatorer, så det er muligt for kørestolsbrugere at komme ind på i hvert fald dele af museet. Flere arbejder også med at sikre stibelægning, så det er muligt at komme over fx en grusbelagt gårdsplads med kørestol.

Hvis områder af museet ikke er tilgængelige for alle, arbejder nogle museer med at tage genstande ud og vise dem frem for gæster, som ikke kan komme ind bestemte steder. Adgang kan også skabes ved at tage ud, hvor borgerne er med udvalgte genstande fra museet. Det har flere museer gode erfaringer med ift. plejehjem og hospitaler.

Der er forskel på, hvorvidt det er samme adgang, der gælder for alle, eller om man som gæst med bevægelseshandicap skal ind ad andre indgange eller rundt ad andre veje. Det vil selvfølgelig altid være det muliges kunst, og adgang ad bagvejen er bedre end ingen adgang. Situationen, hvor en gæst skal ledes en anden vej, eller der skal lægges ramper ud, fordi den almene indgang ikke er tilgængelig for alle, opleves af museerne næsten altid som positiv. Gæster opleves meget sjældent som skuffede eller utilfredse – hvilket også vidner om, at det er en gruppe gæster, som er vant til barrierer og utilgængelighed. Selvom gæster ikke nødvendigvis giver udtryk for det, tager det energi at skulle finde rundt i alternative indgange og ruter. Det kan desuden give en oplevelse af at være prioriteret under andre gæster. Universel design er en tilgang, hvor man stræber efter at designe steder og bygninger, så alle inkluderes ligeværdigt i samme løsning – for netop at undgå at skabe en opdeling mellem borgere med og uden handicap (Falster & Hemming, 2023).

7.3.2 Tryghed og oplevet adgang

Flere museumsmedarbejdere nævner i interviews oplevelser af, at gæster med handicap ikke vil være til besvær og derved går glip af dele af museet. Fx har et museum købt ramper til flere huse på museumsgrunden. Ramperne er ikke fast lagt på, men skiltes med og lægges ud, når de bliver efterspurgt. Museet oplever, at de kun bliver brugt få gange på en sæson, da gæsterne ikke vil være til ulejlighed. Et andet museum fortæller om et arrangement, hvor man skulle gå fra ét sted til et andet på museet – hvilket for gæster i kørestol indebar at skulle ud af museet og ind ad en anden vej. Gæsten i kørestol takkede nej til at komme op til den anden lokation for ikke at være til besvær.

”Det var en sjov dynamik, der opstår pga. den svære tilgængelighed. Fordi hun tolererede for meget egentlig, selv. [...] Den omviser vi havde på [...], hun skulle måske bare være trådt mere i karakter og sagt: 'Det foregår heroppe, du skal herop og være på lige niveau.'”

”

Det er vigtigt at sikre trygheden og oplevelsen af at have adgang ved at have en god dialog med gæsten og være tydelig og proaktiv om, hvad der skal ske, så gæsten ikke føler, det er deres valg at være til ulejlighed.

Det kan også gøre en forskel for oplevelsen af adgang, om museets personale på gulvet primært er vagter, der skal tage sig af genstandene eller er værter, der skal tage sig af gæsterne. Værtsrollen og modtagelsen er vigtig for at sikre trygheden i deltagelsen. Afsnit 7.5 om relationer kommer mere ind på værtsrollen.

For mennesker med usynlige handicap kan Solsikkeprogrammet være en måde at øge oplevelsen af adgang og vise, at gæster med særlige behov er velkomne og vil blive taget imod på en hensynsfuld måde. Interviewpersoner hos museer, som er medlemmer af Solsikkeprogrammet, oplever det positivt at kunne signalere tydeligt for gæster, at personalet ved, hvad Solsikkesymbolet betyder og er klar til at uddele Solsikkesnoeren.

Barrierer for adgang:

- Mange museer har fredede bygninger og manglende økonomi til renovering.
- Værtsrollen er ikke nødvendigvis i fokus.

Anbefalinger til at styrke adgangen:

- Skab ligeværdig adgang så vidt muligt.
- Giv adgang på en alternativ måde, når fysisk adgang ikke er mulig. Fx gennem billeder, film eller genstande.
- Skru op for den gode modtagelse og dialog – så gæster ikke føler sig til besvær.

7.4 Ressourcer

Ressourcer omfatter de praktiske omstændigheder, der kan gøre et museumsbesøg henholdsvis overkommeligt eller uoverkommeligt. Den tid, energi, anstrengelse eller økonomi, besøget kræver, må således ikke overstige de ressourcer, man har til rådighed.

De fleste museer har gratis ledsagerbillet. I spørgeskemaundersøgelsen svarer 70 %, at de har arbejdet med den økonomiske tilgængelighed i form af rabatter, gratis ledsagerbillet eller lignende. Man kan også overveje en form for dynamisk prissætning, hvor prisen på billetten, og hvor meget af besøget man kan deltage i, hænger sammen.

I forhold til gæsters energiforbrug vil 49% af respondenterne gerne arbejde med at overskueliggøre deres wayfinding, og 37 % vil gerne arbejde med at skabe muligheder for hvile og pauser fra stimuli. I interviews med museer fremgår der en bevidsthed om, at nogle gæster er udfordrede på deres energi. Der fremgår imidlertid ikke et eksplicit fokus på alle de små ting i løbet af et museumsbesøg, der tapper gæsters energi og gør det sværere for mange gæster med handicap at få et godt besøg. Det kan være en blind vinkel for personalet, som er vant til museet, hvad der trætter gæster, der kommer ind for første gang.

”Og hvordan føles det, hvis man bare er enormt sensitiv og sky og så komme ind det her vanvittige sted? Og vi går jo bare sådan rundt hjemmevante.”

Travlhed og mange gæster tager meget energi. Flere museer har overvejelser om at oplyse om tidspunkter, hvor gæstetrykket er lavt, og man kan få et roligt besøg. Nogle museer lægger også særlige arrangementer for gæster med handicap på tidspunkter med få eller ingen øvrige gæster for at værne om gæsternes oplevelse og energiforbrug.

Flere museer oplever, at gæster generelt har svært ved at finde rundt, da der ikke er en helt intuitiv vej igennem museets område. Der er desuden ofte rigtig meget tekst i museers udstillinger. Det er både trættende at læse og kan føles uoverskueligt. Som gæst må man på relativt tilfældig vis udvælge, hvad man vil læse og se.

Flere museer mangler også siddepladser og liggepladser i museet, hvor man stadig kan være en del af, hvad der foregår - samt muligheder for at trække sig tilbage til områder med ro.

Barrierer ift. at sænke gæsters ressourceforbrug:

- Gæsters energiforbrug kan være en blind vinkel for personalet.

Anbefalinger til at tage højde for gæsters ressourcer:

- Gør det let at forberede sig vha. information på hjemmesiden.
- Hav gode parkeringsforhold og adgangsforhold.
- Informér om tidsrum med få gæster og mulighed for et roligt besøg.
- Skab overskuelig wayfinding/orientering.
- Hav korte letforståelige forklaringer.
- Hav siddepladser og hvilepladser.
- Arbejd med dynamisk prissætning – så pris og oplevelse stemmer overens.

7.5 Relationer

Det er afgørende for enhver museumsoplevelse, hvordan man mødes og tages imod af museumspersonalet. Som beskrevet i afsnit 4.3 om adgangsforhold betyder dialogen med personalet meget og kan have større betydning end de praktiske og fysiske adgangsforhold.

Interviewene med museumsmedarbejdere peger på, at det varierer meget, hvor meget det relationelle fylder for de enkelte museer. Det er både udpræget personbestemt og formet af museets generelle fokus og syn på egen rolle. Nogle museer ser det pædagogiske arbejde med gæster og grupper som en del af deres formidlingsopgave og rolle som dannelsesinstitution.

Flere fortæller om, hvordan museets indhold og fortællinger fra enten kunst eller historie skaber en bro til at åbne op for nogle snakke om gæsternes egne liv. Nogle museumsmedarbejdere ser det relationelle og de personlige samtaler med gæsterne som det vigtigste i deres arbejde.

”Men når du italesætter det, eller når du lytter til mennesker, så er det jo, at vi bryder lidt et tabu, fordi vi kommer til at tale om det. Og det er en udvikling i sig selv.”

”

Nogle museer har et mere afgrænset syn på deres opgave. Det kan betyde, at det faglige er i højsædet for de ansatte, og at det vurderes, at de pædagogiske hensyn må løftes af andre, fx pædagoger, lærer eller hjælpere. Det kommer i høj grad også an på, hvilket personale et museum har til rådighed, og om der er personale nok til, at der er tid til at snakke med gæsterne. Kontinuitet, erfaring, interesse og fordeling af lønnede og frivilligt personale har stor betydning for, hvor meget et museum kan og vil gå ind i det relationelle og pædagogiske arbejde med gæsterne.

Spørgeskemaet viser, at 44 % har arbejdet med personalets træning i at modtage gæster med handicap, og 52 % vil gerne arbejde med det fremadrettet. Det er derved et fokus hos i alt 70 % af respondenterne, som enten har arbejdet med personalets træning i at modtage gæster med handicap eller vil arbejde med det fremadrettet. Nogle museer arbejder med at opkvalificere medarbejderes pædagogiske evner gennem forskellige kurser. Læringen foregår imidlertid primært gennem intern sparring, erfaring og den svært definerede fingerspidsfølelse.

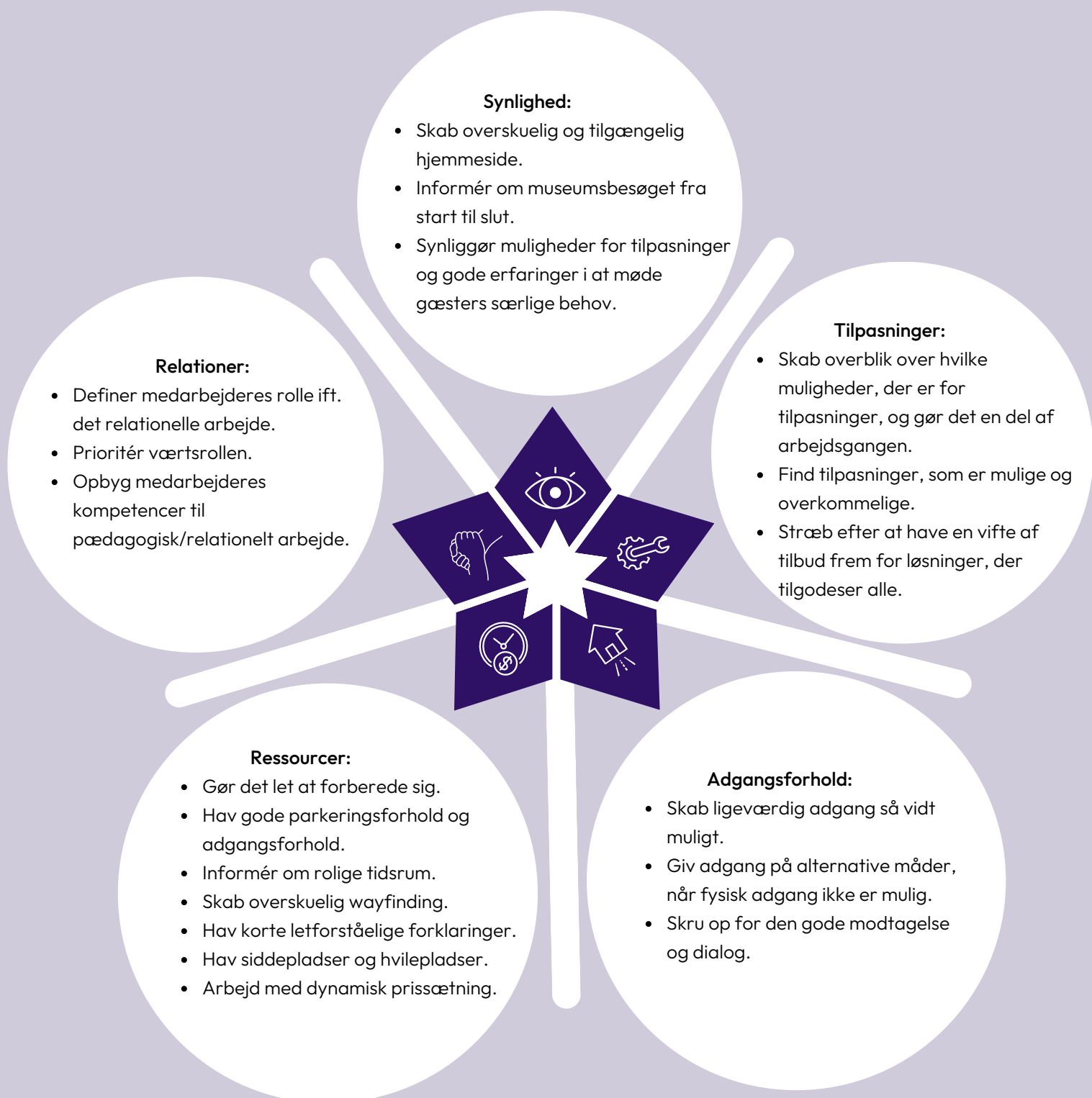
Barrierer for relationer:

- Interesse i det relationelle arbejde med gæster varierer.
- Rammer for relationsarbejde varierer.
- Fokus og mål ift. relationelt/pædagogisk arbejde med gæster varierer.

Anbefalinger til at styrke relationer:

- Definer medarbejderes rolle ift. det relationelle arbejde.
- Prioriter værtsrollen.
- Opbyg medarbejderes kompetencer til pædagogisk/relationelt arbejde.

7.6 Opsummering af anbefalinger

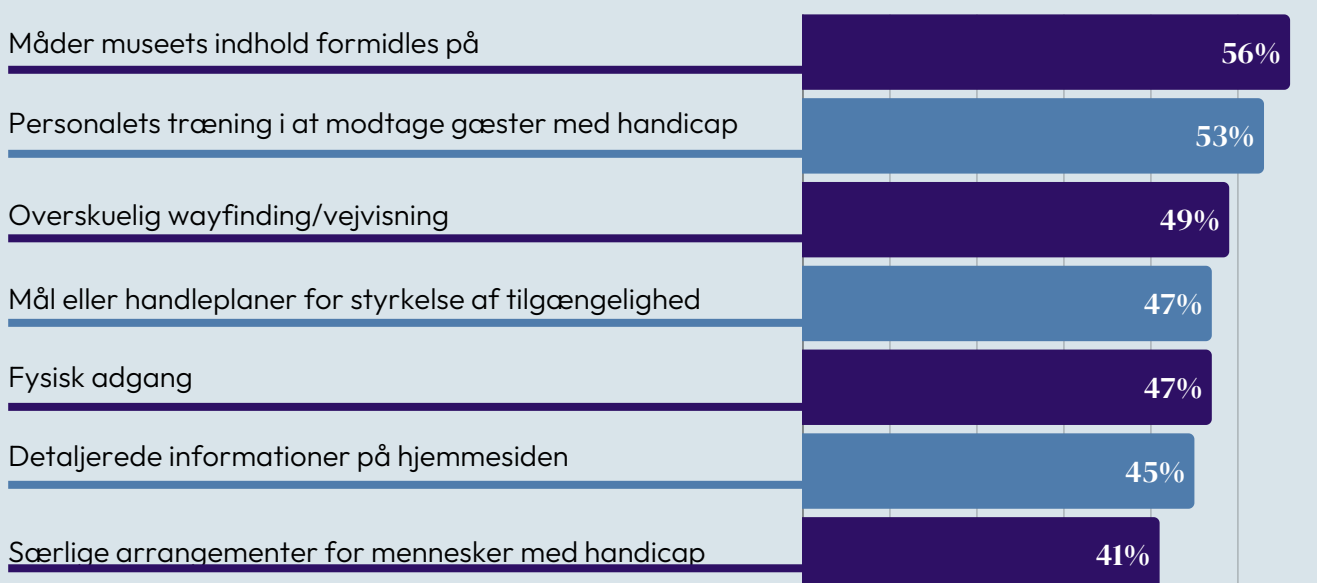
8. HJÆLP OG VEJLEDNING EFTERSPURGT AF MUSEER

Museerne i undersøgelsen efterspørger forskellige ressourcer, vejledninger og netværk til at hjælpe dem med at skabe gode rammer og oplevelser for gæster med handicap. I spørgeskemaet spørges respondenter både til nuværende barrierer ift. at øge tilgængeligheden, og hvad museerne ønsker at arbejde med fremover. Nedenfor vises de hyppigste svar.

Hvilke barrierer og udfordringer har I mht. at øge tilgængeligheden?

Hvor vil I gerne fremadrettet arbejde med jeres tilgængelighed?

På baggrund af spørgeskema og interviews kan museernes ønsker og behov samles i temaerne: faglig viden og værktøjer, hjælp til kommunikation ud til offentligheden og ønskede målgrupper, netværk med andre museer og ekstern sparring. De fire temaer gennemgås i dette kapitel.

Faglig viden og værktøjer

Kommunikation ud til ønskede målgrupper

Netværk med andre museer

Ekstern sparring

8.1 Faglig viden og værktøjer

- **Operationelle guides**

Operationelle guides til, hvordan man laver forløb for børn med ADHD, hvordan man booker en tegnsprogstolk, eller hvad er det sidste nye inden for synstolkning.

- **Undersøgelser og fælles erfaringer**

Undersøgelser af, hvilke tiltag, der virker for målgruppen og inspiration fra andre museer.

- **Viden om forskellige handicap**

Korte indføringer i, hvad der er vigtigst at vide og være opmærksom på ift. forskellige handicap.

- **Kursusforløb for medarbejdere**

Lavpraktiske kurser i, hvordan man inddrager mennesker med handicap.

- **Vejledning og inspiration til fondssøgning**

Hjælp til at søge de rigtige fonde og hjælp til kontakt med mulige samarbejdspartnere, som kan styrke ansøgningen.

8.2 Kommunikation ud til offentligheden og ønskede målgrupper

- **Synliggørelse af tilbud og tilgængelighed**

Mange museer ønsker at forbedre deres kommunikation på hjemmeside og sociale medier. Både kommunikation om relevante forhold på museet, så gæster med særlige behov kan forberede sig bedst muligt – og en synliggørelse af, at gæster med handicap er velkomne på museet og kan få et godt besøg. Her kunne en guide med gode eksempler være relevant.

- **Lettere adgang til målgruppen**

Det er et administrativt tungt arbejde at kontakte alle de forskellige handicaporganisationer. Flere efterspørger en indgang eller kontakt til en bred rådgivning, der kan rådgive ud fra, hvordan det er at have forskellige handicap.

8.3 Netværk med andre museer

Der er en interesse i at dele erfaringer med andre museer. Særligt i små museer kan det også blive en ensom opgave at arbejde med tilgængelighed og inklusion, som den eneste på museet.

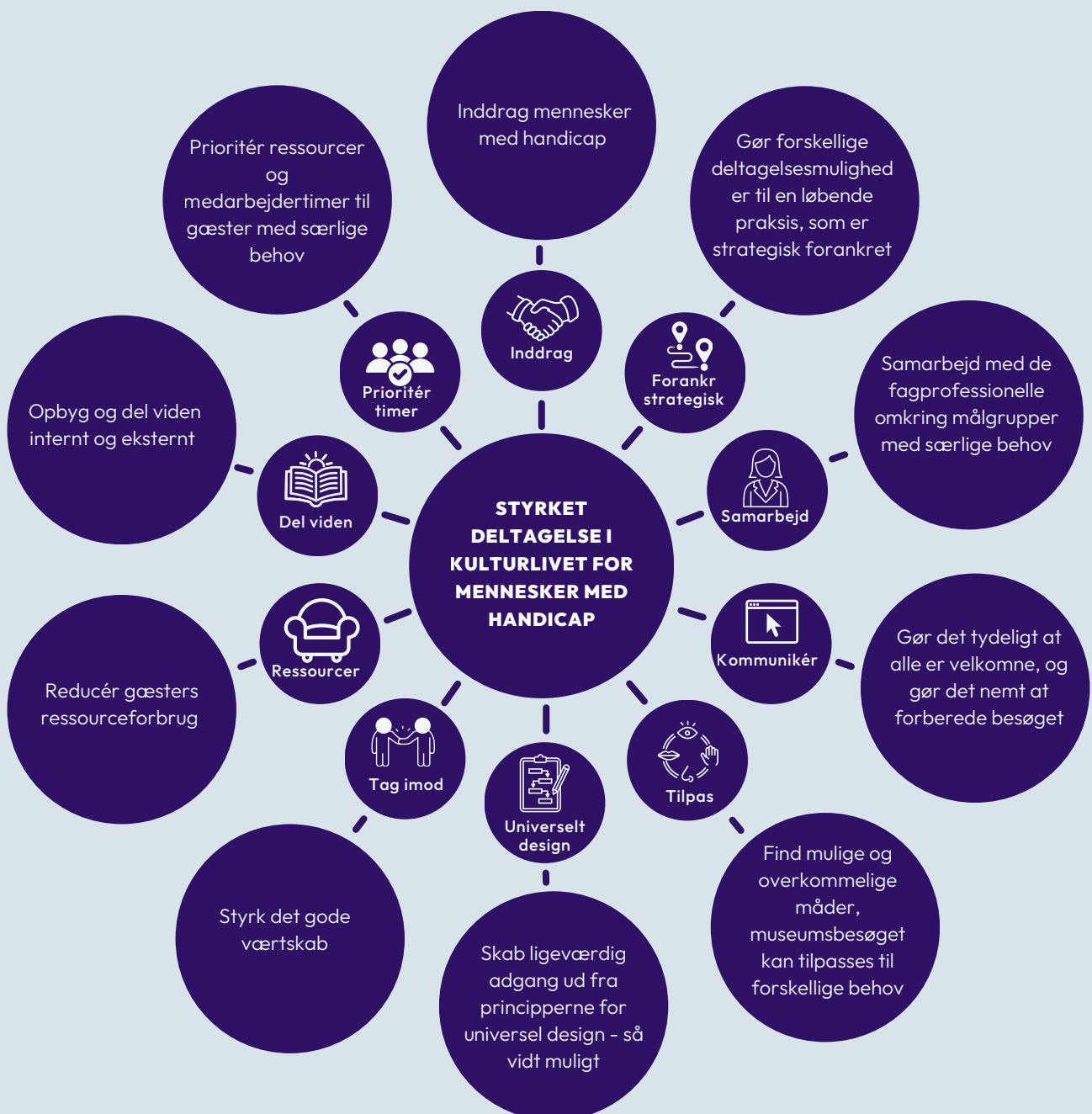

8.4 Ekstern sparring

Flere museer savner det at få et blik udefra på museet og deres indsatser. Det er særligt at opdage sine egne blinde vinkler og få et overblik over, på hvilke områder museet gør det godt, og hvor der er brug for noget ekstra fokus, som en form for benchmark.

9. SAMLEDE ANBEFALINGER

Med udgangspunkt i de foregående kapitler opsummerer nedenstående model (i tekst på næste side), hvad vi vurderer som afgørende i forhold til at sikre gode rammer for deltagelse i museale oplevelser for mennesker med handicap. Modellen er en videreudvikling af vidensoverblikkets 10 anbefalinger (Jensen, 2025), som her er konkretiseret ift. museernes oplevelser og udfordringer.

9. SAMLEDE ANBEFALINGER (I TEKST)

---

1. Inddrag mennesker med handicap.
2. Gør forskellige deltagelsesmuligheder til en løbende praksis, som er strategisk forankret.
3. Samarbejd med de fagprofessionelle omkring målgrupper med særlige behov.
4. Gør det tydeligt, at alle er velkomne, og gør det nemt at forberede besøg.
5. Find mulige og overkommelige måder, museumsbesøget kan tilpasses til forskellige behov.
6. Skab ligeværdig adgang ud fra principperne for universel design - så vidt muligt.
7. Styrk det gode værtskab.
8. Reducér gæsters ressourceforbrug.
9. Opbyg og del viden internt og eksternt.
10. Prioritér ressourcer og medarbejdertimer til gæster med særlige behov.

10. REFERENCER

Amilon, A., & Østergaard, S. V. (2023). Levevilkår blandt mennesker med handicap: Opgørelser baseret på Inklusionsmåling 2022. VIVE.

Andersen, M. M. (2023). Deltagelse - En beskrivelse af begrebet og de faktorer og dynamikker, der har indflydelse på deltagelse. Videnscenter om handicap. <https://videnomhandicap.dk/publikationer/artikel-om-deltagelsesbegrebet/>.

Eurostat. (2024). Culture statistics—Cultural participation—Statistics Explained—Eurostat. https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Culture_statistics_-_cultural_participation#Cultural_participation_of_people_with_disabilities.

Falster, E., & Hemming, L. (2023). Normkritik og normkreativitet som afsæt for et mere inkluderende menneskesyn. I *Universelt design: Tværdisciplinære perspektiver i teori og praksis*. Aalborg Universitetsforlag.

Jensen, A. M. (2025). Deltagelse i kulturlivet for mennesker med handicap. Videnscenter om handicap. <https://videnomhandicap.dk/nyhed/nyt-vidensoverblik-over-deltagelse-i-kulturlivet-for-mennesker-med-handicap/>.

Kommunernes Landsforening. (2025). Webtilgængelighed. Ramme og vejledning. <https://rammearkitektur.kl.dk/videnscenter/viden-og-vaerktoejer/webtilgaengelighed/vejledninger-og-vaerktoejer>.

Lingsom, S. (2012). Public space and impairment: An introspective case study of disabling and enabling experiences. *Scandinavian Journal of Disability Research*, 14(4), 327–339. <https://doi.org/10.1080/15017419.2011.645869>.

Sundhedsstyrelsen. (2020). Kultur på recept. <https://www.sst.dk/puljer/kultur-paa-recept>.